

Skellefteå 22 april 2021

Villkor för adoptionsorganisationernas förmedlingsverksamhet

Innehåll

1. ÖVERGRIPANDE VILLKOR	3
1.1. ORGANISATIONENS NAMN.....	3
1.2. KOMPETENS.....	3
1.3. SAMVERKAN MED ANDRA ADOPTIONSORGANISATIONER.....	3
1.4. SKYLDIGHET ATT RAPPORTERA TILL MFOF.....	3
2. ADOPTIONSVERKSAMHETEN	4
2.1. ORGANISATIONENS ARBETE I SVERIGE	4
<i>Information till sökande</i>	4
<i>Beslut om förmedling</i>	4
<i>Lämplig familj</i>	4
<i>Skyddande av barns integritet</i>	4
2.2. FÖRMEDLING AV HANDLINGAR TILL OCH FRÅN UTLANDET	5
2.3. ORGANISATIONENS ARBETE I UTLANDET.....	5
<i>Besök till länder</i>	5
<i>Ny landansökan och ny förmedlingskontakt</i>	5
<i>Utvecklingssamarbete och bistånd</i>	5
3. DOKUMENTATION AV VERKSAMHETEN.....	5
3.1. SKYLDIGHET ATT REGISTRERA SÖKANDEN.....	5
3.2. DOKUMENTATION AV FÖRMEDLINGSARBETET	6
3.3. UTLÄMNANDE AV HANDLINGAR	6
3.4. ARKIVSÄKERHET.....	6
4. EKONOMI	7
4.1. AVGIFTER OCH KOSTNADER FÖR ADOPTION.....	7
<i>Fakturering av adoptionsavgift</i>	7
<i>Kostnader för adoption</i>	7
4.2. MEDEL FÖR AVVECKLING.....	7
<i>Avvecklingsplan</i>	7
<i>Kontoutdrag</i>	7
5. RAPPORTER TILL MFOF	8
5.1. MÅNADSVIS	8
5.2. ÅRSVIS.....	8
5.3. REDOVISNING.....	8
5.4. VILLKORSBILAGOR	8

Dessa villkor beslutades den 19 april 2021 av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) för att knytas till beslut om auktorisation. För auktorisationer som var beviljade innan det datumet gäller de villkor som anges i respektive beslut.

1. Övergripande villkor

Arbetet med internationell adoptionsförmedling regleras i lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling (LIA). Sammanslutningar som enligt 6 och 6 a §§ samma lag får MFoF:s auktorisation att utföra förmedlingsarbete förbinder sig också att följa de villkor som gäller för auktorisationen. Lagens begrepp *sammanslutning* har i villkorstexten ersatts med *organisation*.

1.1. Organisationens namn

Det ska framgå av organisationens namn, både på svenska och i översättning, att det är en adoptionsorganisation.

1.2. Kompetens

Organisationens stadgar ska ge uttryck för och dess ledning ska dela de värderingar som följer av Barnkonventionen, 1993 års Haagkonvention om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner och i LIA. Organisationen ska bemannas av personer som genom sin utbildning eller erfarenhet är kvalificerade att arbeta med internationella adoptioner. Inom organisationen ska det finnas personer med psykosocial, juridisk och ekonomisk kompetens samt kunskap om barns behov och utveckling.

1.3. Samverkan med andra adoptionsorganisationer

Organisationer som har auktorisation att förmedla adoptioner från samma land ska samverka med varandra.

1.4. Skyldighet att rapportera till MFoF

Organisationen ska skyndsamt informera MFoF om sådana förändringar som kan ha betydelse för dess förmedlingsverksamhet i Sverige och i utlandet.

Organisationen ska även i övrigt rapportera till MFoF i enlighet med dessa villkor.

2. Adoptionsverksamheten

2.1. Organisationens arbete i Sverige

Information till sökande

Organisationen ska informera sökande om:

- hur en adoption går till i utlandet och i Sverige
- vad som gäller för den som söker internationell adoptionsförmedling
- risker i samband med internationell adoptionsförmedling
- vilken rättsverkan ett adoptionsbeslut från ett visst land har i Sverige och i utlandet.

Beslut om förmedling

Organisationen ska meddela sitt beslut om förmedling till de sökande. I de fall organisationen beslutar att inte ge internationell adoptionsförmedling så ska sökande informeras skriftligen om sin möjlighet att få beslutet prövat av MFoF.

Lämplig familj

Utgångspunkten är att organisationen ska förmedla sökandes ansökningar om internationell adoption till utlandet i turordning. Det är kontakten i utlandet som ska bedöma vilka föräldrar som är lämpliga för ett barn.

I de fall det istället kommer en fråga från utlandet om att söka föräldrar till ett barn så gäller inte principen om turordning. Organisationen ska i dessa fall utgå ifrån det enskilda barnets behov och ta ställning till om det finns lämpliga familjer bland deras sökande och i så fall välja den familj som bedöms vara mest lämpad för det aktuella barnet. Barnets bästa ska vara avgörande för organisationens ställningstagande.

Om organisationen har en lämplig familj att föreslå så ska valet av familj motiveras och dokumenteras i adoptionsakten. Av dokumentationen ska det framgå vilka omständigheter som har haft betydelse för bedömningen av barnets bästa. Den analys som ledde fram till bedömningen ska också beskrivas. (jfr Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 samt 8 b LIA).

Bedömningen ska göras av personer med psykosocial kompetens och kunskap om barns behov och utveckling samt den kompetens i övrigt som kan behövas.

Skyddande av barns integritet

Information om barn ska vara saklig och barnets integritet ska skyddas i alla delar av förmedlingsverksamheten.

2.2. Förmedling av handlingar till och från utlandet

Så snart organisationen får information från utlandet om att sökande har bedömts som lämplig för adoption av ett visst barn, ska organisationen meddela och förse sökande med den information som behövs för ett ställningstagande och för att socialnämnden ska kunna pröva om adoptionsförfarandet får fortsätta.

Organisationen ska förvissa sig om att sökande har socialnämndens samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta innan de reser till ursprungslandet för att träffa barnet (jfr 6 kap. 14 § socialtjänstlagen [2001:453]).

Organisationen ansvarar för att sökande får de handlingar från utlandet som krävs för att kunna fullfölja en adoption i Sverige. Organisationens ska uppmana sökande att snarast möjligast fullfölja adoptionen samt informera barnets ursprungsland att adoptionen har fullföljts.

Organisationen ska bevaka att rapporter om barnets utveckling skickas till berörda instanser i den omfattning som ursprungslandets myndigheter har föreskrivit eller vad som annars har överenskommits.

2.3. Organisationens arbete i utlandet

Besök till länder

De länder som organisationen har auktorisation för ska besökas minst en gång per auktorisationsperiod. Organisationens ska informera MFoF om planerad resa minst en månad innan avresa sker, eller så snart det är möjligt.

Om resor inte kan genomföras på grund av att det inträffat omständigheter som ligger utanför organisationens kontroll, kan undantag från detta villkor meddelas av MFoF.

I samband med hemkomst ska en reserapport sammanställas och lämnas in till MFoF.

Ny landansökan och ny förmedlingskontakt

Inför en ansökan om auktorisation för ett för organisationen nytt land ska organisationen ha besökt det landet i nära anslutning till att ansökan lämnas in till MFoF.

Innan överenskommelser skrivs med förmedlingskontakter i utlandet ska organisationen samråda med MFoF.

Nya förmedlingskontakter i länder som organisationen har auktorisation för ska anmälas till MFoF.

Utvecklingssamarbete och bistånd

Planerat utvecklingssamarbete, bistånd eller annan typ av stöd till mottagare i utlandet ska anmälas till MFoF innan det påbörjas.

3. Dokumentation av verksamheten

3.1. Skyldighet att registrera sökanden

Organisationen ska föra register över den som ansöker om internationell adoptionsförmedling. Sökande ska registreras vid en jämförbar tidpunkt, till exempel i den ordning som ansökningarna eller anmälningsavgifterna kommer in. Registret ska förvaras så att obehöriga inte kan ta del av det.

3.2. Dokumentation av förmedlingsarbetet

All dokumentation av förmedlingsarbetet ska följa 8 b § LIA. Det betyder att:

- upprättade och inkomna handlingar ska ordnas och bevaras
- uppgifter som hör till ett förmedlingsärende ska dokumenteras och samlas för sig
- handläggning av ärenden som rör enskilda ska dokumenteras
- dokumentationen ska innehålla tillräcklig, väsentlig och korrekt information.
- Det ska framgå vem som har gjort en viss anteckning och när
- uppgifter som inte direkt rör ett adoptionsärende, som uppgifter om förmedlingskontakt i utlandet, ska dokumenteras
- uppgifter om varje land ska samlas för sig och bör delas upp per förmedlingskontakt.

3.3. Utlämnande av handlingar

Organisationen är skyldig att på begäran tillhandahålla handlingar till den som förmedlingsverksamheten rör, så som en adopterad eller i vissa fall en närstående till en adopterad. Handlingarna kan tillhandahållas för läsning eller avskrivning på stället eller genom kopia.

En begäran att ta del av handlingar ska tillgodoses så snart som möjligt.

Om det finns handlingar, eller uppgifter i handlingar, som rör någon annan än den adopterade ska organisationen göra en bedömning av om ett utlämnande kan antas innebära men för någon. Om så är fallet får handlingen eller uppgiften i handlingen inte lämnas ut. Frågan om utlämnande ska istället, tillsammans med ett yttrande, överlämnas till MFoF som fattar ett formellt beslut i fråga om utlämnande.

Begär den adopterade att endast få del av en viss specifik handling och den begärda handlingen lämnas ut, behöver något överlämnande till MFoF inte ske. En förutsättning är då att den adopterade fått information om att det finns fler handlingar i akten som denne kan ha rätt att få del av men valt att inte begära ut. Överenskommelser av detta slag ska dokumenteras.

3.4. Arkivsäkerhet

Handlingar ska förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem. Handlingarna ska förvaras så att de ges skydd mot yttre påverkan, t.ex. mot vatten, skadlig fukt, brand eller skadegörelse.

4. Ekonomi

4.1. Avgifter och kostnader för adoption

Fakturering av adoptionsavgift

Högst hälften av den beräknade adoptionsavgiften får faktureras i samband med att en organisation beslutar om adoptionsförmedling. Resterande belopp får faktureras tidigast när sökande har samtyckt till att adoptera ett visst barn.

Kostnader för adoption

Sökande ska få information om samtliga avgifter samt uppskattade kostnader för resor, uppehälle med mera. Kostnader som organisationen tar ut avgifter för i utlandet ska fördelas på samma poster som finns för utlandskostnader i villkorsbilaga 2, *Organisationens totala kostnader för verksamheten i landet*. De kostnader som organisationen tar ut avgift för i Sverige ska specificeras. Kostnader för resor till och från utlandet ska redovisas under kostnader i Sverige.

4.2. Medel för avveckling

Organisationen ska ha ekonomiska medel för avveckling av verksamheten. Som ett mått på den finansiella styrkan och soliditeten används relationen mellan eget kapital (balanserad vinst/förlust, årets resultat, fonder och avsättning) och verksamhetens kostnader. Om mer än 50 procent av verksamhetens intäkter de senaste två åren härrör från adoptioner från ett land bör det egna kapitalet uppgå till minst 50 procent av verksamhetens kostnader. Om verksamheten är spridd på flera länder och inget av länderna står för mer än hälften av intäkterna, bör det egna kapitalet uppgå till minst 40 procent av kostnaderna.

Avvecklingsplan

Organisationen ska ha en detaljerad avvecklingsplan där en uppskattning av totalkostnaden för en avveckling redovisas. Avvecklingsplanen ska innehålla tidsplanering och en uppskattning av fasta kostnader såsom personal, avtal och anläggningstillgångar. Planen ska också innehålla information om olika förbindelsers längd och uppsägningstid.

Avvecklingsplanen ska också innehålla en beskrivning av hur organisationen planerar att hantera pågående ärenden vid en eventuell avveckling, och hur handlingar om förmedlingsverksamheten ska dokumenteras och överlämnas till MFoF för förvaring.

Kontoutdrag

Organisationen ska varje år skicka en beskrivning av samtliga fonder och aktuella kontoutdrag för respektive fond till MFoF. Kontoutdragen ska avse valfri dag under maj månad det innevarande året.

Organisationen ska varje år skicka in ett aktuellt kontoutdrag för klientmedelskonto. Kontoutdraget ska avse valfri dag under maj månad det innevarande året.

5. Rapporter till MFoF

5.1. Månadsvis

Organisationen ska senast den 25 varje månad informera MFoF om de barn som har anlänt till Sverige genom dess förmedling under den föregående månaden.

5.2. Årsvis

Senast den 31 maj varje år ska följande skickas till MFoF:

- årsredovisning inklusive verksamhetsberättelse
- årsmötesprotokoll
- organisationens totala kostnader för verksamheten i landet (villkorsbilaga 2, en per land)
- adoptionsavgifter och adoptivföräldrars övriga kostnader (villkorsbilaga 3, en per land).
- avvecklingsplan (villkorsbilaga 4)
- kontoutdrag för fonder samt en beskrivning över dessa och vad de avser
- kontoutdrag för klientmedelskonto

5.3. Redovisning

- Organisationens verksamhetsår ska vara kalenderår.
- För revision av räkenskaper ska en av Revisorsnämnden godkänd eller auktoriserad revisor anlitas.
- Årsredovisningen ska vara utformad enligt MFoF:s anvisningar (villkorsbilaga 1).

5.4. Villkorsbilagor

Villkorsbilaga 1: Anvisningar för ekonomisk rapportering

Villkorsbilaga 2: Organisationens totala kostnader

Villkorsbilaga 3: Adoptionsavgifter och adoptivföräldrars övriga kostnader

Villkorsbilaga 4: Avvecklingsplan